

Νίκος Παρασκευόπουλος

Το ChatGPT στο σχολείο;

Η νέα ψηφιακή εφαρμογή ChatGPT κατορθώνει να δημιουργεί κείμενα που να μοιάζουν ότι έχουν γραφεί από άνθρωπο. Δίνει απαντήσεις σε ερωτήματα, γράφει μελέτες, επιστημονικές εργασίες, περιλήψεις εργασιών, για οτιδήποτε και μάλιστα με προσωπικό ύφος. Ακόμη υστερεί κάπως σε άλλες γλώσσες από την αγγλική και σε αναλύσεις κάποιων σύνθετων θεμάτων, αλλά αυτά διορθώνονται. Όσο περισσότερα στοιχεία θα συλλέγει το πρόγραμμα, τόσο ακριβέστερο θα γίνεται.

Έγιναν ήδη ορατές κάποιες τις επερχόμενες κοινωνικές συνέπειες – παρεμβάσεις της πλατφόρμας: Ο πολίτης θα μπορεί να έχει εξειδικευμένες απαντήσεις στο κινητό του χωρίς να ρωτήσει επαγγελματία ειδικό. Ο φοιτητής θα μπορεί να παραδώσει γραπτό και ο εξεταστής να μην καταλάβει ότι προέρχεται από μηχανή, έγιναν ήδη σχετικές δοκιμές. Όσο για το σχολικό καθήκον για το σπίτι, ξεχάστε όσα ξέρατε οι αυστηροί! Σε δευτερόλεπτα θα ετοιμάζεται.

Η εμφάνιση της ψηφιακής εφαρμογής δεν ξάφνιασε όλο τον κόσμο. Δεν εννοώ τον κύκλο όσων ακόμη δεν την έχουν αντιληφθεί, κάθε μέρα αυτοί θα είναι και λιγότεροι. Προετοιμασμένοι ήταν όσοι ήδη γνώριζαν τις σχετικές δυνατότητες της Τεχνητής Νοημοσύνης και ανέμεναν το συγκεκριμένο ή κάποιο αντίστοιχο προϊόν, από αυτήν ή από κάποια άλλη επιχείρηση παροχής ψηφιακών υπηρεσιών.

Οι πρώτες σχετικές αρθρογραφίες και ειδήσεις για το ChatGPT, πράγμα καθόλου περίεργο, δοκιμάζουν τις θαυματουργές δυνατότητες και λεπτομέρειες του νέου τεχνολογικού επιτεύγματος. Άλλες πάλι προβληματίζονται με τις σχετικές οικονομικές εξελίξεις («πώς θα αντιδράσει η Google με την εμφάνιση του νέου εργαλείου»;) Ο προβληματισμός για τις επιπτώσεις της διάδοσης του εργαλείου στην εκπαίδευση, ιδιωτική και δημόσια, επίσης ήδη ξεκίνησε και καταγράφηκαν κάποιες απαγορεύσεις. Αναμένεται ως τρίτο κύμα η ευρύτερη (οι ειδικοί ήδη έχουν ξεκινήσει*) φιλοσοφική και κοινωνιολογική συζήτηση για την επίδραση των νέων τεχνολογικών δυνατοτήτων στις ανθρώπινες ικανότητες και στις ηθικές στάσεις.

Αλήθεια, θα μείνει ίδια η δικηγορία, αν αντί να θαυμάζουμε τον πιο μελετημένο και ρητορικά έντεχνο δικηγόρο, θα διαλέγουμε εκείνον που διαθέτει την πιο ενημερωμένη και προβλεπτική της δικαστικής κρίσης εφαρμογή; Θα πειράζει, αν οι σπουδαστές αντί να «χασομερούν» σε διαβάσματα που ξεχνιούνται, σε παραδόσεις και σεμιναριακές συζητήσεις, θα έχουν μέσα στην παλάμη τους άμεσα τη σωστή απάντηση; Φθάνοντας στις τέχνες, αν θα γράφονται στη στιγμή τέλεια ποιήματα, ή θα ζωγραφίζεται ο πίνακας με τη σωστή δοσολογία αισθητικής, μελαγχολίας και ελπίδας;

Η ανθρωπότητα ζητά βοήθεια από τους κλασικούς και προσφεύγει κατεξοχήν στον Αριστοτέλη για αναζητήσει ερείσματα και απαντήσεις: Στον φιλόσοφο, που είχε καταλάβει πως ο άνθρωπος είναι ζώο κοινωνικό και μέσα από τις κοινωνικές σχέσεις του βρίσκει το

δρόμο του, φτιάχνει τα έργα του και ψάχνει την ευημερία και προκοπή του. Λες και ο Σταγειρίτης είχε οσμιστεί από τότε εξελίξεις, έγραφε «ο δίκαιος και ο σώφρων αναδεικνύονται πράττοντας τα δίκαια ο πρώτος και τα σώφρονα ο δεύτερος. Γιατί αν δεν τα έπρατταν αυτά, κανείς σε τίποτε δεν επρόκειτο να γίνει αγαθός»** Εκθείαζε αρετές που μόνο μέσα από τις ανθρώπινες σχέσεις (με οικείους, διπλανούς, δασκάλους, συμμαθητές) με πόνους και χαρές μπορούν να προκύψουν. Σχέσεις που αντί να πραγματοποιούνται σε ένα ζωντανό περιβάλλον, θα καταναλώνονται τώρα κονσέρβα.

Είναι αμέτρητες οι ικανότητες και οι αρετές που θα δοκιμαστούν (άμιλλες, ενσυναίσθηση, επιείκεια), αν οι ανάλογες εφαρμογές διαδοθούν και εκτοπίσουν συντροφικές και ανθρώπινες διαδράσεις και πρότυπα. Οι νέες τεχνολογίες παρέχουν προοπτικές αναπτυξιακές έως και σωτήριες, αλλά αν δεν προσέξουμε και φθοροποιές. Τεράστιο το θέμα, ως γνωστόν. Απέχοντας από τη θαυματολογία και την καταστροφολογία, τώρα ψάχνουμε.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

*Για παράδειγμα: Sh. Vallor, *Technology and the Virtues. A Philosophical Guide to a Future worth wanting*. Oxford University Press, 2018. Επίσης βλ. την εισαγωγή (σελ.1 – 9) στο M. Coeckelbergh, *The Political Philosophy of AI*. Polity, 2022.

** Στα Ηθικά Νικομάχεια, 1105β 10 – 13: «Ευ ουν λέγεται ότι εκ του τα δίκαια πράττειν ο δίκαιος και εκ του τα σώφρονα ο σώφρων. Εκ δε του μη πράττειν ταύτα ουδείς αν ουδέ μελλήσσειε γενέσθαι αγαθός.»

[Πηγή: NEWS 24/7, 04.02.2023](#)